

Uit Telegraaf d.d. 13 oktober 2018

VERKRACHTING ALS WAPEN

door: Ralph Deidters

TEL AVIV

Ntarurnja is kort daarvoor door tien Congolese rebellen op brute wijze verkracht als ze zittend op een aftands ziekenhuisbed in de broeierige jungle haar verhaal doet. Ze vertelt met bevende stem hoe de mannen eerst haar baby wurgden, vervolgens haar zoon van tien in het vuur gooiden om zich daarna op haar te richten.

Niet alleen met hun lichamen, maar ook met een scherpe hooivork. „Ik voelde zo veel pijn, maar ik kon alleen aan mijn kinderen denken.”

En aan haar man, want ze was bang om door hem verstoten te worden. Zoals zo vaak gebeurt met de vrouwen die in het oosten van Congo slachtoffer zijn van verkrachting. De holle blik in de ogen van Ntarurnja staat me nu, jaren later, nog steeds bij. Net als de verhalen van andere vrouwen, van 15 tot 70 jaar, die het slachtoffer waren van groepsverkrachtingen, waarbij de rebellen hun bajonetten en andere objecten gebruikten om hen te penetreren.

Oorlogen zijn altijd gruwelijk, maar grof seksueel geweld tegen vrouwen (en kinderen) steekt er bovenuit. Zoals het verhaal van Hanna, een Yazidi-vrouw die in 2014 door de jihadisten van IS werd ontvoerd tijdens de gigantische geweldorgie op de Sinjar-berg in het noorden van Irak. In een benauwde vluchtelingtent wilde ze per se haar verhaal doen, hoe moeilijk dat ook voor haar was. Je ergste trauma's delen met een onbekende westerling... ga er maar aanstaan.

Krachtig, maar met dezelfde holle blik in haar ogen als Ntarurnja, vertelde ze hoe ze door de ene na de andere extremist werd mishandeld.

„Het was gruwelijk. Toen ik door een Oekraïense IS'er werd vastgehouden, kwamen er dagelijks mannen langs die mij verkrachtten. Ik wilde me verzetten, maar daar was geen beginnen aan. Als ik huilde, werd ik in elkaar geslagen.”

Congo en Irak zijn slechts twee van de vele conflicten waar verkrachting als oorlogswapen wordt ingezet.

De bekendste activisten uit die twee landen, Dennis Mukwege en Nadia Murad, kregen gisteren de Nobelprijs voor de Vrede toegekend. Eindelijk erkenning voor de strijd tegen een van de meest barbaarse vormen van geweld.

Seksueel geweld in conflictgebieden is wijdverbreid, toch erkennen de Verenigde Naties verkrachting pas sinds 2008 als een oorlogsmisdaad. De daders zijn niet uit op seksuele bevrediging, maar willen - naast het zaaien van angst - de gemeenschap van de vijand ontwrichten. Daarom wordt het veel gebruikt tijdens etnische zuiveringen. Servische soldaten beten tijdens de oorlog in Bosnië hun moslimslachtoffers we dat zij nu een Servisch kind zouden krijgen. In totaal werden in Bosnië ruim 20.000 meisjes en vrouwen verkracht.

De lijst is lang: van de Pakistaanse troepen die in de jaren '70 ruim 200.000 vrouwen verkrachtten, en hen dwongen Punjabi baby's te baren, tot de "troostmeisjes" in Japan tijdens de Tweede Wereldoorlog en de Birmese troepen die recentelijk nog de vrouwen van de Rohingya-minderheid verkrachtten.

De slachtoffers - vooral vrouwen, maar ook mannen - worden vaak door hun naasten verstoten, een van de meest desastreuze en destabiliserende effecten. Zo was daar in de jungle van Oost-Congo de

40-jarige Beatrice, wier man niets meer van haar moest weten. „Ik zie als enige uitweg nog om als prostituee te gaan werken“, vertelde zemet de tranen in haar ogen. Dan zou ze in ieder geval nog geld krijgen voor de seksuele handelingen.

Andere slachtoffers ontwaakten elke keer met de vraag of ze die dag wel het lef hadden om zelfmoord te plegen. Ook bij Hanna, de Yazidi-vrouw, was er geen enkele sprake van vreugde toen ze na maanden van verschrikkingen eindelijk haar vrijheid terug had. „Fysiek leef ik, maar mentaal ben ik dood.“

Gelukkig zijn er voor Hanna en Ntarurnja mensen als Murad en Mukwege, die hen bijstaan en voor hen opkomen.